

Eskoon ylijäämien palautus

Khall 07.08.2023 § 406
1103/00.01.01.02/2023

Valmistelija

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Taustaa

Alavuden ja Ähtärin kaupungit, Kuortaneen ja Soinin kunnat ovat olleet Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän jäseniä. Sote-järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueille 1.1.2023 myös Kuusiokuntien sote-vastuut siirtyivät Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueille.

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän perustamissuunnitelmat on hyväksytty jo 6.5.1964. Jäsenkuntia oli 31, mukaan lukien Alavus, Kuortane, Ähtäri ja Soini. Ensimmäiset asiakkaat ovat muuttaneet Eskoon keskuslaitoksen hoivaosastoille 7.7.1969. Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän palvelut ovat siirtyneet 1.1.2023 alkaen kahdelle hyvinvointialueelle, ja toiminta kuntayhtymänä on lakannut 31.12.2022.

Sosiaali- ja Terveyspalvelu-uudistuksen voimaantulon (L616/2021) 33§:n mukaan ”kuntayhtymien ja HUS- sairaanhoitopiirin jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymään. Taseeseen kertynyt ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti”.

Eskoon Sosiaalipalveluiden kuntayhtymä on 11.11.2022 valtuuston kokouksessaan päättänyt Taseeseen kertyneen ylijäämän palauttamisesta. Päätöksessä on määritelty, että kuntayhtymä palauttaa kuntayhtymän taseessa olevan vuonna 2021 ja sitä ennen kertyneen ylijäämän 2.604.089,72 euroa jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Lisäksi samassa pykälässä päätettiin, että vuonna 2022 kertyvä ylijäämä tai alijäämä esitetään palautettavaksi tai katettavaksi jäsenkunnille kuluvan vuoden 2022 palveluostojen suhteessa.

Kuusiolinna Terveys Oy sote-palveluntuottajana 31.12.2022 saakka

Kuusiolinna Terveys Oy on aloittanut palveluntuotantonsa Alavuden, Kuortaneen ja Ähtärin osalta 1.1.2016 alkaen, ja Soinin osalta 1.1.2017. Palvelusopimuksen mukaisesti Palveluntuottaja Kuusiolinna Terveys Oy on vastannut palveluntuotannon kuluista ja siten myös Eskoon perimien palvelumaksujen kustannuksista siltä osin, kun asiakkaita on sinne ohjattu ulkoistuksen jälkeen. Kuusiolinna Terveys Oy on sittemmin esittänyt Kuusiokunnille maksuvaatimuksia, jotka ovat sisältäneet mainitun ylijäämän palautuksen määrän kokonaisuudessaan siltä osin, kun palautukset kohdistuvat Kuusiokunnille.

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymää ei ole mainittu erikseen 24.3.2015 allekirjoitetussa palvelusopimuksessa taikka 16.12.2019 allekirjoitetussa (Kuortaneen osalta 19.8.2021 allekirjoitetussa) Palvelusopimuksen tulkintapöytäkirjassa. Tulkintapöytäkirjassa on erikoissairaanhoidon osalta todettu periaate, jonka mukaan investoinnit ja sairaanhoitopiirin taseessa oleva varallisuus kuuluvat jäsenkunnille, ja toiminnallisten ali- ja ylijäämien vastuut ja velvoitteet palveluntuottajille. Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän osalta tällaista mainintaa ei ole.

Eskoon taseen ylijäämät aiemmilta vuosilta

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän tilinpäätös- ja tasetiedoista vuosilta 2016 – 2021 ilmenee, että sekä toimintatuotot että toimintakulut ovat pysyneet vuosien saatossa suhteellisen tasaisina, koronavuoden heittoja lukuun ottamatta. Vuosina 2017, 2018, 2019 ja 2020 Eskoo on tehnyt alijäämää. Vuosien 2016 ja 2019

välisenä aikana Eskoon pitkäaikainen laina on lisääntynyt noin 15 miljoonaa euroa. Lainarahoitus on voinut olla yhtenä tekijänä siihen, että asiakasmaksut on pystytty pitämään kohtuullisena ja toimintatuotot negatiivisina. Tilanne on tullut oikaistuksi vuonna 2021, kun esimerkiksi henkilöstökustannukset jäivät oletettua pienemmiksi. Tällöinkään ei oltu kuitenkaan budjetoitu ylijäämävuotta, vaan ainoastaan nollatulos.

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä on toiminut noin 40 vuotta ennen Kuusiolinna Terveys Oy:n perustamista. Nyt kyseenä olevat palautukset eivät perustu Kuusiolinna Terveys Oy:n juoksevien asiakasmaksujen maksuihin vuosien 2016-2021 aikana, vaan pitkäaikaiseen talouskehitykseen kuntayhtymässä. Palautukset perustuvat saajakuntiensa peruspääomaosuuksiin.

Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän taseen kehitys ilmenee alla olevasta taulukosta:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tilikauden yli-/alijäämä		92	-414	-446	-756	0	2258	
Yli-/alijäämä yhteensä	1871	1963	1548	1102	346	346	2604	

Eskoon taseeseen vuonna 2021 kirjattu ylijäämä on ollut 2.604.000 euroa. Vastaava taseeseen kirjattu ylijäämä on vuonna 2015 ollut 1.871.000 euroa. Näin ollen taseen ylijäämien kasvu Kuusiolinna Terveys Oy:n toiminta-aikana on 733.000 euroa. Tästä kasvusta peruspääomaosuuksien perusteella laskettuna Kuusiokuntien osuus jakaantuu seuraavasti: Alavus (5,29%) 38.776 euroa, Kuortane (2,18%) 15.979 euroa, Soini (1,3%) 9.529 euroa ja Ähtäri (3,96%) 29.027 euroa. Kaikkien Kuusiokuntien osuus palautuksesta on siten 93.310,90 euroa. Tämä kasvu on tapahtunut Kuusiolinna Terveys Oy:n toiminta-aikana tuottaessa Kuusiokuntien sote-palveluja.

Kuusiolinna Terveys Oy:n aloittaessa toimintansa, on palveluntuottajan saama korvaus määritelty niin kutsutulla nettomenolla, jonka mukaisesti tilaajakunnille kohdentunut sote-nettomeno on toiminut palveluntuottajan saaman vuosihinnan, eli nettohinnan pohjana. Nettohintaan on sisällytetty sosiaalipalveluiden kustannukset, ja palvelujen ostot mm. Eskoolta. Myös Eskoon perussopimuksen mukaan Eskoo tuottaa palvelut omakustannehintaan. Omakustannehinnan periaate on määritelty Eskoon perussopimuksen 15 §:ssa, ”Suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset.”

Edellä mainituin perustein on yhdessä todettu, että Kuusiolinna Terveys Oy:lle kuuluu Eskoon taseylijäämän kertymä ajalta 2016-2021 siltä osin, kun se on laskettu Kuusiokuntien peruspääomaosuuksien mukaisesti Eskoon peruspääoman palautuksissa. Alavuden, Kuortaneen, Soinin ja Ähtärin osuus on yhteensä 93.310,90 euroa.

Vuoden 2022 ylijäämät

Vuoden 2022 asiakasmaksukertymään perustuvat palautukset ovat kertyneet kiistatta vuoden 2022 maksuista, jotka Kuusiolinna Terveys Oy on asiakasmaksuina Eskoolta ostetuista sosiaalipalveluista. Maksupalautus on Kuusiokuntien osalta yhteensä 43.022,22 euroa.

Eskoon palvelujen myynnit vuoden 2022 osalta alla.

Asiakkaan kunta	2022	%osuus Myyntituotot 1 - 12 /2022	VUODEN YLIJÄÄMÄ 2022
			736 445,32 €
Alajärvi	518 620,00	2,41 %	17 760,67
Alavus	447 828,00	2,08 %	15 336,33
Evijärvi	111 625,00	0,52 %	3 822,71
Ilmajoki	755 552,00	3,51 %	25 874,65
Isojoki	294 110,00	1,37 %	10 072,10
Isokyrö	1 011 164,00	4,70 %	34 628,35
Karjajoki	351,00	0,00 %	12,02
Kaskinen	13 410,00	0,06 %	459,24
Kauhajoki*	585 921,44	2,72 %	20 065,48
Kauhava	1 290 556,00	6,00 %	44 196,42
Kristiinankaupunki	867 951,00	4,04 %	29 723,87
Kuortane	3 862,00	0,02 %	132,26
Kurikka	1 000 959,00	4,65 %	34 278,87
Laihia	1 177 398,00	5,48 %	40 321,20
Lappajärvi	464 322,00	2,16 %	15 901,18
Lapua	1 447 643,00	6,73 %	49 576,02
Luoto	132 508,00	0,62 %	4 537,87
Maalahti	10 194,00	0,05 %	349,10
Mustasaari	280 720,00	1,31 %	9 613,54
Närpiö	17 892,00	0,08 %	612,73
Pedersören kunta	135 730,00	0,63 %	4 648,21
Pietarsaari	1 389 374,00	6,46 %	47 580,54
Seinäjoki	6 198 164,00	28,82 %	212 262,49
Soini	574 293,00	2,67 %	19 667,25
Teuva	226 508,00	1,05 %	7 757,00
Uusikaarlepyy	88 094,00	0,41 %	3 016,87
Vaasa	1 908 745,00	8,88 %	65 366,93
Vimpeli	217 251,00	1,01 %	7 439,98
Vöyri	174 308,00	0,81 %	5 969,36
Ähtäri	159 494,00	0,74 %	5 462,04
Yhteensä	21 504 547,44	100,00 %	736 445,32

*Kauhajoen kaupungin tilikauden 2022 suoritettujen perustuva kunnan korvaus on 626753 euroa. Yllä olevassa taulukossa Kauhajoen kaupungin korvaus euroissa on 585921 euroa. Luvussa on otettu huomioon edellisten

Yhteinen ratkaisu

Edellä mainitun perusteella Alavus, Soini, Ähtäri ja Kuortane ovat yhdessä päättäneet palauttaa Kuusiolinna Terveys Oy:lle tasekertymän ajalta 2016-2021, sekä vuoden 2022 ylijäämien palautukset. Edellä selvitettyllä tavalla laskettuina edellä mainitut ovat yhteensä 136.333 (satakolmekymmentäkuusituhatta kolmesataakolmekymmentäkolme euroa) euroa.

Kun asiaa koskeva asiakirja on allekirjoitettu, Eskoon ylijäämät on palautettu kunnille aiotun suuruisina ja Kuusiokunnat ovat maksaneet Kuusiolinna Terveys Oy:lle edellä mainitun summan, ei Kuusiolinna Terveys Oy:lla ole enää mitään vaatimuksia Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän lakkauttamiseen liittyen. Tämän jälkeen Alavudella, Soinilla, Ähtäriillä taikka Kuortaneella, taikka toisaalla Kuusiolinna Terveys Oy:llä ei ole toisiaan kohtaan mitään muitakaan vaatimuksia Palvelusopimuksesta johtuvien kustannusten taikka ylijäämien palautusten korvaamiseksi, millään tahansa perusteella.

Lisäksi on todettu, että sopimuksella Osapuolet luopuvat samalla kaikista sellaisista vaatimuksista, jotka kohdistuvat Palvelusopimuksesta ennen 31.12.2022 aiheutuvien taikka siihen liittyvien kustannusten korvaamiseen millä

tahansa perusteella, joita ei ole eritelty tässä sopimuksessa. Näin ollen Kuusiolinna Terveys Oy:ta koskevat asiat tulisivat lopullisesti ratkaistuiksi.

Liite Tulkintapöytäkirja Eskoon sosiaalipalvelun kuntayhtymän taseen ylijäämiä koskien

Esittelijä Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi liitteenä olevan tulkintapöytäkirjan ja hyväksyy sen osaltaan.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin

Lisätietojen antaja Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki, teemu.puolijoki@kuortane.fi, 050 406 6645